

Prometheum sempervivoides

Foto's : Harrie de Vries

Nomenclatuur/etymologie

De correcte wetenschappelijke naam is *Prometheum sempervivoides* (Fisch. ex M.Bieb.) H.Ohba. De naam is in 1978 door H. Ohba gepubliceerd, gebaseerd op een eerdere beschrijving. De geslachtsnaam *Prometheum* verwijst naar de Griekse mythologische figuur Prometheus. De soort aanduiding *sempervivoides* is afgeleid van de naam van het geslacht *Sempervivum* (Huislook) met het achtervoegsel *-oides*, wat 'gelijkend op' of 'lijkend op' betekent. Dit verwijst naar de vorm van de bladrozetten die lijken op die van *Sempervivum*-soorten.

Taxonomie

Prometheum sempervivoides is een vetplant die behoort tot de familie *Crassulaceae* en is de typesoort van het geslacht *Prometheum*. De soort werd historisch gezien ingedeeld in de geslachten *Sedum* en later *Rosularia*, maar is op basis van morfologische en genetische studies verheven tot een apart geslacht. Het is een tweejarige tot overblijvende, monocarpische plant (de rozet sterft na de bloei).

- *Rijk: Plantae*
- *Orde: Saxifragales*
- *Familie: Crassulaceae*
- *Onderfamilie: Sempervivoideae*
- *Geslacht: Prometheum*
- *Soort: Prometheum sempervivoides*

Synoniemen

Vanwege de taxonomische geschiedenis zijn er verschillende synoniemen bekend. Homotypische synoniemen, die op hetzelfde type-exemplaar gebaseerd zijn, omvatten *Sedum sempervivoides* Fisch. ex M.Bieb., *Rosularia sempervivoides* (Fisch. ex M.Bieb.) Boriss. en *Pseudorosularia sempervivoides* (Fisch. ex M.Bieb.) Gurg. Heterotypische synoniemen zijn onder andere *Sedum kurdistanicum* Fröd. en *Sedum sempervivum* Ledeb. ex Spreng.

Variëteiten en cultivars

Er zijn geen wijdverbreide, benoemde cultivars (*cultivated varieties*) van *Prometheum sempervivoides* bekend in de commerciële handel. De soort wordt voornamelijk als botanische soort gehouden door liefhebbers van alpine en succulenten. Eventuele variaties die in het wild voorkomen, worden niet als formele cultivars in cultuur gebracht. De focus ligt op de natuurlijke kenmerken en het kweken van de pure soort.

Familie

De plant behoort tot de familie *Crassulaceae*, de Vetplantenfamilie. Deze familie omvat voornamelijk succulente planten die bekend staan om hun vermogen om water op te slaan in hun bladeren en stengels, waardoor ze goed bestand zijn tegen droge omstandigheden.

Hoogte

De basale bladrozet is laag en plat, met een diameter van ongeveer 3 tot 5 centimeter. Wanneer de plant bloeit, ontwikkelt zich een rechtopstaande, terminale bloeiwijze. De totale hoogte van de bloeiende plant is typisch tussen de 7 en 25 centimeter.

Bloemkleur

De bloemen zijn helder bloedrood tot scharlakenrood, een ongebruikelijke en opvallende kleur voor de *Crassulaceae*-familie. De bloemen staan in een dichte, veelbloemige tros. De bloemblaadjes zijn lancetvormig en de kelkblaadjes zijn roodachtig.

Bladkleur

De bladeren vormen een platte, rozetvormige structuur. Ze zijn vlezig, eivormig tot omgekeerd wigvormig, en fijn behaard (klierachtig behaard). De kleur van de bladeren is over het algemeen groen, maar ze kunnen roodachtig of purperachtig verkleuren, vooral onder invloed van zonlicht of stress. De bladeren hebben vaak rood-paarse vlekken naar het midden van de rozet toe.

Bloeiperiode

De bloeiperiode valt over het algemeen in de late lente en de zomer. De plant is monocarpisch, wat betekent dat de rozet na de bloei afsterft, maar nieuwe offsets of zaden zorgen voor voortplanting.

Standplaats

De plant gedijt het beste op een zonnige standplaats. De grond moet zeer goed gedraineerd, rotsachtig of zanderig zijn, en arm aan voedingsstoffen. Vanwege zijn alpine en droge herkomst is hij uitstekend geschikt voor rotstuinen, alpenhuizen of in potten met cactusaarde. Droogte wordt goed verdragen, maar stilstaand vocht is fataal.

Herkomst

Prometheum sempervivoides komt oorspronkelijk uit een gebied dat zich uitstrekt van Turkije (Anatolië) tot Noordwest- en Noord-Iran, inclusief de Kaukasusregio (Georgië en Armenië). Hij groeit daar op droge, stenige of rotsachtige hellingen en puinhellingen op hoogtes variërend van 1200 tot 2900 meter.

Soort gewas

Het is een succulente, tweejarige tot overblijvende, kruidachtige plant (*succulent herbaceous biennial or perennial*). De plant groeit in de vorm van een roset en wordt gerekend tot de alpine en rotsplanten. De monocarpische aard is een belangrijk kenmerk.

Vermeerderingswijze

De meest gebruikelijke manier van vermeerdering is door zaad, aangezien de moederrozet na de bloei afsterft. De plant verspreidt zich ook vegetatief door de vorming van nieuwe rozetten (*offsets*) aan de basis of via bladstekken. Vermeerdering door bladstekken is succesvol bij optimale omstandigheden en het gebruik van wortelstimulatoren.

Klimaatzone

Prometheum sempervivoides is een winterharde vetplant, bestand tegen vorst. Hij is geschikt voor koude hardheidszones, maar specifieke USDA-zones worden niet altijd eenduidig vermeld. De plant is verifieerbaar winterhard en kan in tuinen met een gematigd klimaat overleven, mits de drainage in de winter perfect is.

Insecten

De bloemen zijn rijk aan nectar en stuifmeel en trekken diverse insecten aan voor de bestuiving. Vanwege de heldere rode kleur wordt vermoed dat de bloemen bestuivers aantrekken die goed zijn in het waarnemen van rode tinten. De plant speelt een rol in de biodiversiteit van zijn natuurlijke (berg)habitat.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:274718-1>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Prometheum>

<https://qjure.com/remedy/prometheum-sempervivoides/>

<https://www.crassulaceae.ch/de/artikel?akID=162&aalD=2&aalD=S&aalD=3463>

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3700675>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Prometheum</i> (mythologische figuur); <i>sempervivoides</i> (lijkend op <i>Sempervivum</i>).
Taxonomie	<i>Rijk: Plantae, Orde: Saxifragales, Familie: Crassulaceae, Onderfamilie: Sempervivoideae, Geslacht: Prometheum, Soort: Prometheum sempervivoides</i>
Synoniemen	<i>Sedum sempervivoides, Rosularia sempervivoides, Pseudorosularia sempervivoides</i> en andere.
Variëteiten en cultivars	Geen cultivars of variëteiten commercieel bekend
Familie	<i>Crassulaceae</i> (Vetplantenfamilie).
Hoogte	7 tot 25 centimeter (inclusief bloeistengel).
Bloemkleur	Bloedrood tot scharlakenrood.
Bladkleur	Groen, vaak roodachtig of purperachtig met rood-paarse vlekken naar het midden toe, vlezig, fijn behaard.
Bloeiperiode	Late lente en zomer.
Standplaats	Volle zon, zeer goed gedraineerde, rotsachtige of zanderige, voedselarme grond (alpine/rotsplant).
Herkomst	Turkije (Anatolië) tot Noordwest- en Noord-Iran, inclusief Kaukasus.
Soort gewas	Succulente, monocarpische, tweejarige tot overblijvende, kruidachtige rosetplant.
Vermeerderingswijze	Zaad (hoofdzakelijk), offsets, bladstekken.
Klimaatzone	Winterharde zone, bestand tegen vorst (perfecte winterdrainage cruciaal).
Insecten	Trekt bestuivende insecten aan (bijen en andere vliegende insecten).